

השביעי ☒ המספר החביב בעולמה של היהדות

Category: בא, שמות

מדוע המספר שבע נוכח כל-כך ביהדות? המדרש מספר שבראשית הבריאה נוכחות השכינה הורגשה בעולם. אולם מעשי אנוש, החלו תהליך בן שבעה שלבים שבו הם דחקו את רגלי השכינה ל'רקייע השביעי'. לתמונה נכנסו שבעה צדיקים, וכל אחד בדורו פעל להשיב את השכינה לעולם.

במאמרו הראשון הצביע הרבי שדורנו הוא הדור השביעי, והתפקיד שמוטל עליו הוא להוריד את השכינה לעולם, ולהביא את הגאולה.

מה ייחודי במספר שבע?

כולם אוהבים להשתתף בשמחות, ובפרט בחתונות. החלק המרכזי והמשמעותי ביותר בחתונה הוא מעמד החופה, ובחופה עצמה ☒ הרגע שבו החתן עונד את הטבעת על האצבע של הכלה.

על איזו אצבע החתן צריך לענוד את הטבעת? על אותה אצבע ששמה הוא 'אצבע'. מדוע דווקא על האצבע הזאת?

אחד ההסברים הוא, שכאשר החתן עומד מול הכלה, הרי שהאצבע שעליה הוא עונד את הטבעת היא האצבע השביעית מימין החתן. מהי המעלה באצבע השביעית דווקא? לאורך כל המעמד של הנישואין אנחנו רואים שהכול נעשה במספר שבע; הכלה מסתובבת שבע פעמים סביב לחתן, נאמרות שבע ברכות מתחת לחופה, ועורכים שבעת ימי משתה.

הרבי מסביר שכל זוג צעיר שמתחתן ☒ בורא למעשה עולם חדש, "כשמחך יצירך בגן עדן מקדם". כמו שהקב"ה ברא את העולם בשבע ימים, כך כל זוג צעיר שבונה עולם חדש ☒ עושה זאת בשבע ברכות ובשבעה ימים וכו'.

למעשה, המספר שבע הוא חשוב ומרכזי לא רק בחתונה, אלא גם בתופעות נוספות בעולמה של היהדות.

(שאלה לקהל: היכן עוד אנחנו מוצאים את המספר שבע ביהדות?)

ישנן שבע מצוות בני נח, וכן שבע מצוות מדרבנן. את החגים פסח וסוכות אנחנו חוגגים במשך שבעה ימים, ובכלל, בלוח השנה היהודי ישנם שבעה חגים: ראש-השנה, יום כיפור, סוכות, חנוכה,

יום השבת הוא היום השביעי בשבוע, ובשבת עצמה בקריאת התורה ישנן שבע עליות. כשקרוב משפחה נפטר לא-עלינו האבלים יושבים שבעה ימים. למנורה בבית המקדש היו שבעה קנים, ועוד כהנה וכהנה.

המספר שבע חוזר על עצמו לא רק בתורה, אלא גם בטבע הבריאה, אנחנו מוצאים בעולם הרבה תופעות הכרוכות במספר הזה.

(שאלה לקהל: מי יודע מה יש בעולם במספר שבע?)

ישנן שבע יבשות, שבעה אוקיינוסים וימים בעולם, וגם בעולם המוסיקלי אנחנו מוצאים שבעה תווים בסולם. אלו שנוהגים לבקר בלאס-ווגאס מכירים את המספר שנקרא The Lucky Seven.

מדוע באמת אנחנו מוצאים כל-כך הרבה תופעות הקשורות במספר שבע דווקא? מפני שהמספר הזה מזכיר לנו את בריאת העולם שנברא במשך שבעה ימים.

כולם מכירים את הביטוי "אני מרגיש ברקיע השביעי". היהדות אכן מאמינה במושג הזה שישנם שבעה רקיעים.

כיצד הסתלקה השכינה מהעולם

במדרש רבה (שיר השירים ה, א) כתוב דבר מעניין מאד: כאשר הקב"ה ברא את העולם הוא התגלה במלוא עוצמתו בעולם הזה התחתון. כלומר, היה מורגש בעליל שישנו בורא עולם. אולם כשבאו אדם וחווה ואכלו מעץ הדעת, החטא שעשו הרחיק את הקב"ה ודחק את רגלי השכינה. כתוצאה מכך, הורגשה פחות נוכחותו של הבורא בעולם. עצם העובדה שהם חטאו הוכיחה שהם לא חשבו על הקב"ה, ואז השכינה הסתלקה מהארץ לרקיע הראשון.

מה היה החטא הבא של האנושות? קין הרג את הבל. המעשה הזה הרחיק עוד יותר את הרגשת נוכחותו של הקב"ה בעולם, והשכינה הסתלקה לרקיע השני. כלומר, פחות אנשים היו מודעים לכך שישנו בורא עולם ומנהיגו.

אחריו בא החטא של אנוש ודורו. זה היה הדור שבו התחילו לעבוד עבודה זרה, ודחקו את נוכחותו של הקב"ה החוצה לרקיע השלישי.

החטא הבא המוכר לכולנו הוא החטא של דור המבול. לא זו בלבד שהם עבדו עבודה זרה, אלא הם חטאו גם בעבירות שבין אדם לחברו. הם הצטיינו בגניבה, גזל ורציחה רח"ל. כלומר, הם שכחו והשכיחו את הימצאותו של בורא העולם, והשכינה הסתלקה אפוא לרקיע הרביעי.

וכך הדבר הלך ונמשך לדור הבא ☹️ דור המגדל. כולנו מכירים את הסיפור על האנשים שבנו את

מגדל בבל ורצו לעשות לעצמם שם, הם רצו להיות אלוקים. הם כבר לא היו זקוקים לעבוד עבודה זרה, אלא הם בעצמם הפכו כביכול לאלוקים, ובכך הם דחקו את רגלי השכינה לרקיע החמישי.

ואז באו אנשי סדום שאסרו להעניק צדקה בעיר שלהם. מי שעבר על החוק ונתן צדקה הוצא להורג באכזריות. זו כבר רמה חדשה של שחיתות: לא זו בלבד שהם מחשיבים את עצמם לאלוקים ועושים ככל העולה על רוחם, אלא הם אסרו על כל התושבים לעשות כל מעשה מוסרי. הם הכריחו אנשים אחרים להתנהג בצורה מושחתת ומרושעת, ובמעשיהם הם דחקו את השכינה לרקיע השישי.

ואז באו המצרים בזמנו של אברהם אבינו, והם לקחו את שרה אשתו למלך, בלי לשאול לדעתה ובלי לשאול לדעתו של אברהם, ובכך הם הרחיקו את השכינה לרקיע השביעי.

כתוצאה מכל התהליך הקשה הזה של גירוש השכינה, הנה שמו של הקדוש-ברוך-הוא "נשתכח מפי כל היקום ומדעתם ולא הכירוהו עד שנולד עמודו של עולם והוא אברהם אבינו" (רמב"ם הלכות עכו"ם א, ב).

אברהם אבינו התחיל ללמד את האנשים שיש בורא עולם, ושיש להילחם בעובדי עבודה זרה, ובכל אלו שפעלו בדרכים לא מוסריות.

אברהם אבינו הצליח לעורר בחזרה את המודעות של הקב"ה בתוך העולם. ובלשון המדרש, אברהם "הוריד את השכינה" מהרקיע השביעי לרקיע השישי. יצחק אבינו המשיך בדרכו של אביו וגם הוא לימד את העולם על מציאותו של הקב"ה והוריד את השכינה קצת יותר למטה ☞ מהרקיע השישי לרקיע החמישי. יעקב הלך רחוק יותר: הוא הרחיק והלך לחרון והפיץ שם את הרעיון שיש בורא עולם וקירב את השכינה קצת יותר קרוב לעולם, הוא הוריד אותה לרקיע הרביעי.

בדור הבא היה זה בנו לוי שהתמנה לראש ישיבה במצרים ותפקידו היה "ללמד דרך השם ולשמור מצוות אברהם, וצוה את בניו שלא יפסיקו מבני לוי ממונה אחר ממונה כדי שלא ישתכח הלימוד" (רמב"ם שם). הוא הוריד אפוא את השכינה לרקיע השלישי. בנו קהת המשיך בדרך אביו והוריד את השכינה לרקיע השני. בנו של קהת, עמרם, שהנהיג את עם ישראל במצרים הוריד את השכינה לרקיע הראשון. כלומר, הוא חיזק ועורר עוד יותר את המודעות על קיומו של בורא עולם בקרב עם ישראל שהיו בגלות מצרים.

ואז הגיע השביעי ☞ משה רבינו אשר "הוריד את השכינה לארץ". הוא הצליח להביא לכך שהקב"ה ירד והתגלה בהר סיני, ואז לא היו צריכים להאמין בצורה ערטילאית ומופשטת, אלא הכל ראו בעיניהם ושמעו באוזניהם הגשמיות את ה"אנכי ה' אלוקיך".

הדור שיביא את הגאולה

המדרש בויקרא רבה (כט, יא) מוסיף ואומר דבר מעניין: "כל השביעין חביבין לעולם". לא רק שאנחנו מוצאים בכל הדברים את המספר שבע, אלא שהדבר השביעי בכל תופעה הוא החביב מכולם. שבת זהו היום החביב ביותר מכל ימות השבוע. כמו-כן דוד המלך היה הבן השביעי של ישי. וכך גם באבות ² משה רבינו היה החביב מכולם.

במאמר הראשון שהרבי השמיע בשעה שקיבל את הנשיאות ביום יו"ד שבט תשי"א, הוא ערך הקבלה והשוואה בין שבעת הדורות שקדמו למתן תורה, לשבעת הדורות שלפני ביאת המשיח שהם עוסקים בהכנת העולם לקבלת פני משיח.

הרבי הסביר ששבעת הדורות של נשיאי חב"ד, מתחיל מאדמו"ר הזקן, הכינו את העולם והפיצו את המודעות שיש בורא עולם בכל מקום.

והדור שלנו הוא הדור השביעי של החסידות שתפקידו להוריד את השכינה למטה בארץ, וכל השביעין חביבין.